

67-72-40/2
23.03.16

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата економічних наук, доцента

Днекіної Анастасії Аркадіївни

на дисертаційну роботу Паук Оксани Євгеніївни

на тему: «Формування і реалізація стратегій інвестування

машинобудівних підприємств»,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за

спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами

(за видами економічної діяльності)

1. Актуальність теми дисертаційної роботи.

Сучасний етап становлення національної економіки потребує принципово нових підходів щодо формування політики розвитку України, яка б забезпечила стале економічне зростання країни в цілому, відтворення промисловості і, зокрема, її ключової ланки – машинобудування.

Як відомо, сьогодні далеко не всі з існуючих машинобудівних підприємств прибуткові та конкурентоспроможні, оскільки більшість обладнання і застосовуваних технологій фізично зношені та морально застарілі. Це позначається як на якості і вартості продукції машинобудівних підприємств, так і на їхній фінансовій стійкості, конкурентній позиції, здатності залучати і здійснювати інвестиції. Проблема активізування економічного розвитку машинобудівних підприємств полягає у відсутності системного підходу до оцінювання і формування їхнього інвестиційного потенціалу через наявність суперечностей у інтересах інвесторів та реципієнтів, якими є машинобудівні підприємства, формуючи і використовуючи інвестиційні ресурси.

У науковій літературі значну увагу приділено проблемам оцінювання інвестиційної привабливості підприємств, підходам до управління інвестиційними портфелями, способам оцінювання ефективності інвестування тощо. Проте, мало уваги приділено питанню формування і реалізації стратегій інвестування машинобудівних підприємств.

З огляду на це, важливість проблематики дисертаційної роботи Паук О.Є. не підлягає сумніву, а встановлена мета (розробка теоретичних положень і надання методичних рекомендацій з формування і реалізації стратегій інвестування підприємства), покликана вирішити важливі проблеми сучасної економіки машинобудування.

На актуальність теми дисертації також вказує використання матеріалів дослідження при розробленні наукових пов'язані з напрямом кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка»: “Обґрунтування інноваційно-інвестиційних стратегій, програм і проектів розвитку господарських структур, галузей та регіонів” (номер державної реєстрації 0113U005293) (акт впровадження від 20.05.2014 р.).

2. Оцінка достовірності та обґрунтованості положень, висновків та рекомендацій, які представлено у дисертаційній роботі.

Отримані автором наукові результати та висновки дисертаційної роботи характеризуються високим рівнем обґрунтованості і достовірності, що забезпечено використанням загальновідомих сучасних методів наукових досліджень. Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань в роботі використовувались такі методи: систематизації та узагальнення – під час уточнення сутності понять «стратегія інвестування» і «технологія формування і реалізації стратегії інвестування», виділення проблем формування і реалізації стратегій інвестування та принципів їхнього розв'язання, формування множини показників, які характеризують ефективність реалізації стратегій інвестування, виділення і класифікації факторів, які впливають на стан реалізації підприємствами стратегій інвестування (підр. 1.1-1.3, 2.1-2.3); метод експертних оцінок – під час оцінювання стану реалізації стратегій інвестування машинобудівними підприємствами, а також в ході ідентифікування та оцінювання факторів, які впливають на сучасний стан реалізації підприємствами стратегій інвестування (підр. 2.1-2.3); індукції і дедукції – під час розроблення методу вибору векторів реалізації машинобудівними

підприємствами стратегій інвестування, формування методичного підходу з моніторингу стану реалізації стратегій інвестування, розроблення методу обґрунтування прийняття і реалізації коригувальних рішень щодо реалізації підприємствами стратегій інвестування (підр. 3.1-3.3); методи статистичного аналізу – під час оцінювання стану реалізації стратегій інвестування машинобудівними підприємствами, а також аналізування факторів, які впливають на сучасний стан реалізації підприємствами стратегій інвестування (підр. 2.1, 2.3) .

Про високий рівень обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи свідчить їх апробація на дванадцяти конференціях.

Дисертаційна робота Паук Оксани Євгеніївни вирізняється самостійністю та завершеністю. Автору вдалось аргументовано та переконливо довести вірність провідної ідеї, суть якої зводиться до необхідності формування стратегій інвестування машинобудівних підприємств в процесі їх розвитку та реалізації.

Дисертантом успішно сформульовано перелік завдань, що пов'язані з розробкою теоретико-методологічних положень і практичних рекомендацій щодо формування і реалізації стратегій інвестування підприємства.

Наукові положення, висновки і рекомендації, представлені в роботі, достатньо обґрунтовані і підкріплені результатами аналізу значної кількості наукових джерел та інформації щодо діяльності окремих підприємств. Зміст дисертаційної роботи відповідає назві теми, засвідчує логічність та завершеність дослідження і відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами.

Структура і кількість опрацьованих літературних джерел свідчить про глибину проведеного дослідження, автор посилається на класичні та сучасні праці відомих фахівців, дискутує з ними і пропонує власне бачення відповідних економічних явищ та процесів.

Отже, здійснений аналіз використаного теоретичного базису дослідження, застосованих методів дослідження, висвітлення результатів

роботи у фахових наукових виданнях, обговорення таких результатів на науково-практичних конференціях та успішна їхня апробація в діяльності підприємств та організацій дає підґрунтя для висновку про обґрунтованість положень, результатів та висновків дисертаційної роботи Паук О.Є..

3. Наукова новизна висновків та результатів дисертації.

Наукова новизна одержаних Паук О.Є. результатів полягає у розробці теоретичних положень і наданні методичних рекомендацій з формування і реалізації стратегій інвестування підприємства. Дисертанткою вперше з позиції метричного і топологічного просторів розроблено метод обґрунтування прийняття і реалізації коригувальних рішень щодо реалізації стратегій інвестування підприємств, який базується на формалізації і декомпозиції змістовно значущої для суб'єктів інвестиційної діяльності управлінської інформації (с.159-162, рис.3.10, 3.13, Розділ 3).

Окрім того, Паук О.Є. удосконалено метод вибору векторів реалізації стратегії інвестування, який, на відміну від існуючих, передбачає не лише аналіз рівнів прибутковості і ризиковості інвестиційних проектів, що реалізуються в межах обраної стратегії, але й враховує сумісність цілей інвестиційних проектів із характеристиками обраної підприємством стратегії інвестування (с.107-114,рис. 3.1., 3.5.,Розділ 2). Дисертанткою удосконалено положення з моніторингу стану реалізації обраних підприємствами стратегій інвестування, який відрізняється від існуючих тим, що уможливорює встановлення причинно-наслідкових зв'язків між факторними і результативними ознаками, які характеризують ефективність обраних стратегій інвестування, а також на основі побудови факторної моделі дозволяє ідентифікувати резерви покращання значень показників ефективності реалізації стратегій інвестування (с.142-143, формули 3.53-3.57, Розділ 3).

Набула подальшого розвитку множина показників, за якими керівники підприємств можуть оцінити ефективність стратегій інвестування, які впроваджуються (с.75-77, формула 2.7, Розділ 2). Запропонована множина

відрізняється від існуючих тим, що передбачає застосування показників і критеріїв їх трактування у розрізі груп об'єктів інвестиційної діяльності за певними ознаками подібності із урахуванням факторів, які впливають на значення цих показників. Розвинуто поняття «стратегія інвестування» і «технологія формування і реалізації стратегії інвестування», які, на відміну від існуючих трактувань, сформульовано зі урахуванням їх сутнісних і класифікаційних ознак, що дозволило посилити термінологічну значущість вказаних понять в системі теоретико-методичних положень щодо формування і реалізації стратегій інвестування машинобудівних підприємств (с.11, 18; Розділ 1).

4. Практична цінність висновків та результатів дисертаційної роботи.

Сукупність результатів дослідження, які представлені у дисертаційній роботі, має не тільки суто наукову новизну, але й заслуговує на практичне використання в діяльності вітчизняних підприємств. До таких результатів слід віднести:

- метод обґрунтування прийняття і реалізації коригувальних рішень щодо реалізації стратегій інвестування підприємств;
- метод вибору векторів реалізації стратегії інвестування;
- положення з моніторингу стану реалізації обраних підприємствами стратегій інвестування;
- метод оцінювання ефективності реалізовуваних стратегій інвестування множиною показників;
- фактори, які впливають на сучасний стан реалізації підприємствами стратегій інвестування.

В цілому сукупність проаналізованих результатів роботи є завершеними, у роботі представлені достатньо повно, можуть бути використані як цілісні управлінські інструменти.

5. Аналіз публікацій за темою дисертаційної роботи у фахових наукових виданнях та обговорення положень дослідження на науково-практичних конференціях.

За темою дисертації автор взяла участь у написанні 2-ох колективних монографіях та опублікувала 6 статей у наукових виданнях (з них 1 стаття – у вітчизняному виданні, яке включено до міжнародної наукометричної бази даних, та 1 стаття у іноземному виданні), а також надрукувала 12 праць наукових конференцій.

Зміст публікацій дисертантки у фахових наукових виданнях відповідає темі роботи та містить основні її положення. Загальна кількість та обсяг публікацій за темою роботи відповідає існуючим вимогам щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

6. Дискусійні положення дисертаційної роботи та зауваження.

В цілому, дисертаційна робота формує позитивне враження, а представлені у ній положення та результати дослідження заслуговують на позитивну оцінку. Але разом із тим окремі положення дисертаційної роботи є дискусійними або такими, що викликають зауваження.

1. В дисертації не розглянуті різні точки зору вчених щодо трактування понять «стратегія інвестування» та «технологія формування і реалізації стратегії інвестування» (розділ 1, п. 1.1, 1.2) звідси не дуже зрозуміло наскільки авторське тлумачення відрізняється від інших.

2. Автором у розд. 1, п.1.1 досить вузько було розглянуто класифікацію стратегій інвестування машинобудівного підприємства.

3. У роботі мало уваги приділено розгляду питань щодо регулювання розвитку машинобудівного комплексу державою, формування державних інвестиційних програм, проте сьогодні розвиток машинобудівної галузі є запорукою підвищення ефективності економіки всієї країни.

4. На стор. 64 роботи не зрозуміло, що було використано для визначення однорідності думок експертів щодо класифікації факторів, які впливають на сучасний стан реалізації підприємствами стратегій інвестування.

5. Автором запропоновано метод оцінювання ефективності реалізовуваних стратегій інвестування множиною показників, однак ефективність стратегічних рішень обґрунтовуються не тільки внутрішніми можливостями підприємства, але і сучасним станом та перспективами змін умов зовнішнього середовища (наприклад, рівнем конкурентоспроможності, часткою ринка підприємства тощо). Тому поставлене автором завдання щодо побудови множини показників оцінювання ефективності реалізовуваних стратегій інвестування (друге в переліку поставлених завдань с. 5 дисертації та с.2 автореферату відповідно) могло б бути оцінено з урахування зовнішніх чинників.

Висловлені зауваження щодо змісту дисертаційної роботи не зменшують наукової новизни та практичної цінності представленої Паук О.Є. дисертації.

9. Загальний висновок щодо дисертаційної роботи та її відповідності вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Дисертаційна робота дисертація Паук О. Є. «Формування і реалізація стратегій інвестування машинобудівних підприємств» є завершеною оригінальною науковою працею, яка присвячена вирішенню актуальної наукової та практичної проблеми щодо моделювання розвитку підприємств та економічного оцінювання його результатів. Подана до захисту дисертація написана науковим стилем, матеріал викладений у логічній послідовності, висновки науково обґрунтовані та підтверджуються результатами дослідження.

Результати дисертаційної роботи доповідались автором і обговорювались на науково-практичних конференціях і відображені у наукових публікаціях.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що за своїм змістом, оформленням, актуальністю, глибиною вирішення наукових проблем, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів дисертація Паук

О. Є. на тему «Формування і реалізація стратегій інвестування машинобудівних підприємств» відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, зокрема пунктам 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013р.), а її автор, Паук Оксана Євгеніївна, заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємств
Одеського національного політехнічного
університету

А.А.Дискіна

Вчений секретар
Одеського національного політехнічного університету

Шевчук В.І.